

امروز کارهایی که دولت در زمینه اقتصاد در پیش دارد، کارهای مهمی است و احتیاج به کمک همه دارد؛ یعنی همه‌ی دستگاه‌ها، قوای مختلف، آحاد مردم، مجموعه‌ها، همه ان شاء الله باید به دولت کمک کنند که بتواند به این نتایج دست پیدا کند. (۱۴۰۱/۰۲/۱۹)

www.basirat.ir

حرف روز دولت‌ها و هدفمندسازی یارانه‌ها

یکی از مشکلات ساختاری در اقتصاد ایران، توزیع غیرهدفمند یارانه‌هاست. دولت‌های احمدی‌نژاد و روحانی تلاش کردند و دولت رئیسی نیز تلاش می‌کند که یارانه و حمایت دولت به اقشار ضعیف جامعه تعلق گیرد؛ چراکه افراد ثروتمند جامعه نیازی به حمایت ندارند؛ اما سازوکار تصمیمات آن‌ها و تبعات تصمیمات دولت‌ها به‌گونه‌ای بوده است که بخشی از جامعه نسبت به این‌گونه تحولات اقتصادی، به دیده تردید نگاه می‌کنند.

۱- در دولت احمدی‌نژاد، منابع حاصل از هدفمندسازی یارانه‌ها صرفاً بین مردم توزیع شد و چون تولید مورد حمایت کافی قرار نگرفت و تورم هم کنترل نشد، آثار مثبت هدفمندسازی یارانه‌ها کاهش یافت؛ به‌گونه‌ای که در ادامه و در دولت روحانی به صفر نزدیک شد. ۲- دولت روحانی در قدم اول تلاش کرد یارانه‌ها را تعدیل کند؛ به‌طوری‌که با تبلیغات بسیار زیاد، از مردم خواست که از دریافت یارانه معیشتی انصراف دهند؛ ولی در عمل پاسخ مردم مورد انتظار دولت نبود. در گام بعد دولت سعی کرد، توزیع یارانه بنزین را هدفمند کند ولی از آنجاکه با مردم گفتگو نکرده بود، مردم برداشت هدفمندسازی یارانه را نداشتند، بلکه بیشتر گرانی بنزین را احساس کردند. ۳- دولت سیزدهم با بهره‌گیری از تجارب گذشته و با استفاده از نظر کارشناسان و متخصصان و همچنین همراهی مجلس، سعی نموده است هدفمندسازی یارانه‌ها را بدون تبعات اجرای طرح در دولت‌های گذشته، انجام دهد و لذا اقدامات زیر را پیش‌بینی کرده است: الف) قبل از اجرای طرح با مردم گفتگو کرده و جزئیات طرح را بیان کرده تا به مردم شوک وارد نشود و سؤالات افکار عمومی را پاسخ دهد. ب) توزیع نقدی یارانه‌ها را به عنوان راهکار دائم در نظر نگرفته است که پس از مدتی اثر آن از بین برود، بلکه در یک بازه دو ماهه، یارانه نقدی با کالابریگ الکترونیک جایگزین می‌شود و از این طریق تورم ناشی از تزریق نقدینگی به بازار کنترل خواهد شد. ج) پیامد طبیعی اجرای این طرح، حمایت از تولید کالاهای اساسی در کشور است که در کنار کاهش رانت و فساد و فراهم شدن زمینه رقابت سالم در سایر حوزه‌های اقتصاد، می‌تواند کمک شایانی به تولید بکند.

نکته راهبردی: مهم‌ترین پیامدهای این جراحی اقتصادی که باید مدیریت شود، در سه حوزه گرانی، گران‌فروشی و التهاب روانی در جامعه خلاصه می‌شود. به‌جرئت می‌توان گفت که با نظارت جامع و مستمر بر بازار و با اطلاع‌رسانی به موقع مردم از تصمیمات، نه‌تنها قدرت خرید اقشار ضعیف آسیب نمی‌بیند، بلکه تقویت هم می‌شود. البته برای مدیریت گران‌فروشی و همچنین التهابات، حمایت و همراهی مردم نیز گریزناپذیر است.

(نویسنده: علی کارگر)

گزارش روز

غروب هژمونی آمریکا در غرب آسیا

سابقه حضور جدی آمریکا در غرب آسیا به دوران بعد از جنگ جهانی دوم و قبل از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی برمی‌گردد. برای ده‌ها سال، آمریکا که ۱۳ هزار کیلومتر فاصله از غرب آسیا دارد، قدرت هژمون و بلامناع این منطقه محسوب می‌شد و تا دهه هشتاد میلادی به‌تنهایی مسائل منطقه را مدیریت می‌کرد؛ اما در دو دهه اخیر، جایگاه آمریکا در منطقه تضعیف شده است.

گزاره خبری: اخیراً «مؤسسه واشنگتن برای سیاست خاورمیانه نزدیک» در نظرسنجی بزرگی که در چند کشور عربی انجام داده است، به این نتیجه رسیده که اعتبار واشنگتن در سطحی گسترده روندی نزولی در میان مردمان کشورهای غرب آسیا و شمال آفریقا پیدا کرده است. نظرسنجی‌های انجام شده توسط این مؤسسه در ماه مارس گذشته، قبل از شروع ماه رمضان، نتایج تکان‌دهنده‌ای را در مصر، اردن، کویت، عربستان سعودی و امارات نشان داد. نتایج این نظرسنجی نشان می‌دهد که، مردم کشورهای کویت، عربستان سعودی و امارات روابط دولت‌های خود با روسیه را به‌اندازه روابط خود با ایالات متحده دارای اهمیت می‌بینند. ۵۰ درصد از مشارکت‌کنندگان، آمریکا را مطلقاً شریکی غیرقابل اعتماد می‌دانند و حتی ۷۵ درصد از مشارکت‌کنندگان تلاش واشنگتن برای احیای توافق هسته‌ای با ایران را فاقد برآیند و دستاورد برای خود می‌بینند. اکثریت ۷۰ درصدی از شهروندان عراقی نیز به‌وضوح واشنگتن را غیرقابل اعتماد و سیاست‌های آن را برای کشورشان منفی ارزیابی کرده‌اند. نزدیک به ۹۰ درصد شرکت‌کنندگان در نظرسنجی، برقراری مناسبات با ایران را دارای اهمیت ویژه دانسته‌اند. از نظر مشارکت‌کنندگان، ایران، روسیه و چین سه قدرتی هستند که به‌تدریج در حال تضعیف قدرت آمریکا در منطقه غرب آسیا هستند. در این میان، تنها کشوری که مشارکت‌کنندگان آن حفظ مناسبات با آمریکا را همچنان از درجه اهمیت بالا ارزیابی کرده‌اند، «اردن» می‌باشد. شهروندان دیگر کشورها به‌ویژه مصر، عربستان و امارات، خواهان برقراری مناسبات هم‌سطح با ایران، روسیه و چین شده‌اند. علاوه بر این، بر اساس این نظرسنجی اکثریت قاطع جمعیت شیعیان حاضر در کشورهای حاشیه خلیج فارس، حضور ایران در منطقه را عدم دخالت ارزیابی و تأکید کرده‌اند که نقش ایران در مسیر تقویت ثبات و امنیت در منطقه، ایجابی است.

گزاره‌های تحلیلی: بر اساس خروجی نظرسنجی فوق و گزاره‌های مختلف برآمده از واقعیت میدان؛ ۱- تنزل جایگاه آمریکا عمده‌تاً در کشورهایی صورت گرفته است که جزو شرکای اصلی ایالات متحده در منطقه محسوب شده و همکاری‌های گسترده‌ای در حوزه مسائل اقتصادی، سیاسی، امنیتی، نظامی و ... با آمریکا دارند؛ ۲- با وجود تبلیغات وسیعی که در جوامع عربی منطقه و در محافل سیاسی و رسانه‌ای در خصوص ایران هراسی وجود دارد، اما نتایج نظرسنجی نشان می‌دهد که نه‌تنها سیاست ایران هراسی شکست خورده است، بلکه افزون بر آن ملت‌های عربی رویکرد بسیار مثبتی در خصوص تعمیق و گسترش مناسبات دوجانبه و چندجانبه با جمهوری اسلامی ایران دارند. این موضوع که ناشی از سیاست‌های اصولی ایران در منطقه است، می‌تواند به یک مطالبه ملی در داخل این کشورها تبدیل شود. ۳- سیاست‌های همگرایانه کشورهای عربی با آمریکا با هر هدفی که صورت گرفته باشد، مورد تأیید افکار عمومی و ملت‌هایشان نیست. این موضوع در میان مدت می‌تواند به تضعیف سرمایه و پایگاه سیاسی و اجتماعی حکام عرب در کشورهایشان مبدل گردد.

نکته راهبردی: مجموع نتایج حاصل‌شده در این نظرسنجی به‌وضوح نشان می‌دهد، سیاست‌های آمریکا در غرب آسیا، دیگر آن جذابیت گذشته را برای شهروندان عرب ندارد. احساسات ضدآمریکایی در منطقه به‌شدت در حال افزایش است و افکار عمومی کشورهای عربی به این نتیجه رسیده‌اند که مناسبات یک‌سویه با آمریکا تأمین‌کننده منافع ملی آن‌ها نیست. در صورت استمرار چنین روندی، دوستی با آمریکا قطعاً برای دولت‌های منطقه به مسئله‌ای پرهزینه تبدیل خواهد شد.

(نویسنده: حمید خوش‌آیند)

دو سیاست راهبردی ایران در منطقه

«علی باقری» معاون سیاسی وزارت امور خارجه کشورمان دیروز (سه‌شنبه) در دیدار با دبیر کل وزارت امور خارجه قطر در قالب کمیته رایزنی‌های سیاسی ایران و قطر، اولویت همسایگی را یک راهبرد اساسی و نه یک تاکتیک مقطعی از سوی جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد. باقری گفت: «اگر در پرداخت بهای تعامل و همگرایی منطقه‌ای تردید کنیم، بی‌تردید هزینه‌های اختلاف و واگرایی بر همه تحمیل خواهد شد و بهای تعامل و همگرایی منطقه‌ای، با ایجاد و تحکیم اعتماد متقابل سیاسی و تحکیم پیوندهای اقتصادی ایجاد می‌شود». معاون سیاسی وزارت امور خارجه کشورمان با اشاره به همپوشانی منافع ملی با منافع منطقه‌ای و عدم تعارض میان منافع ملی و منافع جمعی کشورهای منطقه گفت، نباید اجازه دهیم بیگانگان برای مشروع‌سازی سیاست‌های سلطه‌گرایانه خود در منطقه از پوشش اختلاف در منافع ملی کشورهای منطقه سوءاستفاده کنند. باقری افزود: «دخال بیگانگان و حضور نظامی آنان در خلیج فارس، ثبات‌آفرین و امنیت‌ساز نیست و کشورهای منطقه با همکاری سیاسی و همگرایی اقتصادی می‌توانند ثبات و امنیت را در منطقه تأمین کنند». سیاست بریدن دست بیگانه از منطقه، سیاست آشکار جمهوری اسلامی ایران طی دهه‌های گذشته بوده است که بعد از ترور شهید سلیمانی به دست آمریکا، این سیاست نمود عینی‌تری به خود گرفته است؛ اما در خصوص سیاست تعامل با همسایگان، علی‌رغم تأکیدات رهبر معظم انقلاب، در دولت‌های گذشته توجه جدی و ملموسی به این حوزه صورت نگرفت؛ با این حال آیت‌الله رئیسی از زمان به دست گرفتن قوه مجریه، تلاش زیادی برای اجرای آن داشته است؛ سیاستی که در صورت همراهی دولت‌های منطقه، بی‌شک ثمرات و منافع آن نصیب ملت‌ها خواهد شد.

سناتور آمریکایی: چرا به «پرویز پرستویی» ویزا دادید؟!

پایگاه خبری واشنگتن فری بیکن در گزارشی نوشت: «جیم بنکس، یکی از اعضای کمیته نیروهای مسلح سنای آمریکا مدعی شده است، پرستویی ارتباطی آشکار با سپاه پاسداران ایران دارد. پرستویی اجازه یافته بود اواخر ماه [امیلادی] گذشته در مراسم اکران یک فیلم در لس‌آنجلس شرکت کند که توسط یکی از گروه‌های چپ افراطی و ضد اسراییلی آمریکا برگزار شده بود. بنکس و دیگر مقامات ارشدی که در این باره با واشنگتن فری بیکن گفت‌وگو داشته‌اند، می‌گویند ارتباط پرستویی با حکومت ایران و حمایت او از سردار شهید قاسم سلیمانی باید موجب سلب صلاحیت او برای ورود به آمریکا شود. بنکس در نامه‌ای به آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا و وزیر امنیت داخلی آمریکا نوشته است، پرستویی از اعلام علنی همبستگی خود با سپاه پاسداران روی گردان نیست. این قانون‌گذار آمریکایی خواستار توضیح این دو وزارتخانه حداکثر تا ۲۰ مه درباره روندی که پرستویی و همراهان او روایت گرفته‌اند، شده است».

چادری‌هایی که چادر از سر برمی‌دارند!

طی سال‌های گذشته، گرانی کالاها و تورم بی‌سابقه در کشور بر قیمت محصولات حجاب، از جمله چادر مشکی نیز سایه انداخته است. رشد قیمت چادر آن‌هم در کنار حساسیت‌های جامعه در مسئله عفاف و حجاب و تأکید بر چادر به‌عنوان حجاب برتر می‌تواند میزان اقبال به این کالا را در بین خانواده‌ها دچار چالش کند. «اسدالله سلیمانی» مدیرعامل انجمن تولیدکنندگان محصولات عفاف و حجاب دلایل افزایش قیمت نجومی این کالا را این‌گونه برمی‌شمرد: «ما کاری برای چادر انجام ندادیم و مسئولین ما اهمتامی بر آن نداشتند. دوی درد ارزانی چادر، شناخته شدن آن به‌عنوان کالای فرهنگی است که اگر این اتفاق می‌افتاد و در مجلس تصویب می‌شد، به‌عنوان کالای فرهنگی مشمول دریافت یارانه بود و قیمت آن به یک‌پنجم کاهش پیدا می‌کرد. اگر ما نسبت به این مسئله قائل هستیم که داشتن حجاب قانون جمهوری اسلامی ایران است و داشتن این حجاب تأثیر مثبتی بر جامعه و خانواده دارد، به همان کالای فرهنگی می‌رسیم و بحث حمایت از آن ضروری می‌شود. با وجود اینکه تبلیغات ضد حجاب بسیار عربان است، چرا این عمل بانوان عزیز ما حرکتی فرهنگی و والا تلقی نمی‌شود و درباره آن تسهیل‌گری صورت نمی‌گیرد؟ من به‌عنوان یک تولیدکننده و یک مسئول که بازار را رصد می‌کنم، می‌گویم که به‌واسطه افزایش قیمت چادر، چادری‌های ما ریزش کرده‌اند و آمار این ریزش‌ها هم زیاد است. بسیاری از خانم‌هایی که مشتریان خود ما یا همکاران ما بوده‌اند، به دلیل همین گرانی، چادرهایشان را برداشته‌اند».

◀ تسلط هم‌زمان دولت بر پرونده‌های سیاسی و اقتصادی/

«علی شمخانی» دبیر شورای عالی امنیت ملی در توییتی نوشت: «پیشبرد هم‌زمان مذاکرات وین برای رفع تحریم‌های ظالمانه که ادامه آن با سفر انریکه مورا به ایران دنبال می‌شود با اجرای شجاعانه طرح تحول اقتصادی، ضمن آنکه نشان‌دهنده ظرفیت بالای مردمی برای اقدامات بزرگ است، از تسلط دولت بر مهم‌ترین پرونده‌های سیاسی و اقتصادی کشور خبر می‌دهد».

◀ با اصلاحات ارزی کدام کالاها گران می‌شوند؟/ وزیر کشور در

رابطه با افزایش قیمت کالاها بعد از اصلاح یارانه‌ها گفت: «آنچه که با اصلاح یارانه‌ها اتفاق خواهد افتاد شامل تغییر قیمت چهار قلم کالا مثل مرغ، تخم‌مرغ، لبنیات و روغن خواهد بود؛ لذا هیچ قلم دیگری به خاطر اینکه چون این چهار قلم ممکن است قیمتشان افزایش پیدا بکند، مجوز افزایش قیمت نخواهد داشت».

◀ ارسال گزارش تخلف دولت «روحانی» به قوه قضائیه/

نمایندگان مجلس گزارش کمیسیون انرژی درباره استنکاف دولت‌های یازدهم و دوازدهم از توسعه میداین مشترک هیدروکربوری به قوه قضائیه موافقت کردند. طی هشت سال گذشته، در توسعه و تولید حداکثری از میداین مشترک به‌ویژه میداین مشترک با کشور عراق و عربستان سعودی دچار عقب‌افتادگی فراوان، مهاجرت ذخایر هیدروکربوری به طرف کشورهای رقیب و همسایه و درنهایت خسارت به ثروت ملی شده‌ایم.

◀ توهین‌کننده به پیامبر(ص)، تحت تعقیب قرار گرفت/

سخنگوی قوه قضائیه گفت: «فائزه هاشمی در مورد اظهارات اخیرش در ارتباط با تحریم نهادهای انقلابی و توهین به پیامبر اکرم (ص)، توسط دادستان تحت تعقیب قرار گرفته است. دادستان به‌عنوان مدعی‌العموم، موضوع را پیگیری کرده است. پرونده در جریان است و نسبت به احضار وی و ادامه رسیدگی اقدام می‌شود».

◀ رئیس سازمان برنامه‌بودجه: دیگر ارز ۴۲۰۰ تومانی نداریم!/

«سید مسعود میرکاظمی» گفت: «پرداخت ارز نیمایی به تجار به معنای جمع کردن ریال است بنابراین پایه پولی بهبود پیدا می‌کند. طبق قانون بودجه ۱۴۰۱، کلیه درآمدهای ارزی کشور باید به نرخ نیمایی فروخته شود و چیزی بنام ارز ۴۲۰۰ تومانی وجود ندارد».

◀ افتتاح سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران/ آیین

افتتاح سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با حضور وزیر فرهنگ و جمعی از میهمانان خارجی در مصلى تهران برگزار شد. این دوره از نمایشگاه کتاب تهران به مدت ۱۰ روز و تا ۳۱ اردیبهشت‌ماه در ۲۹ راهرو دایر خواهد بود.